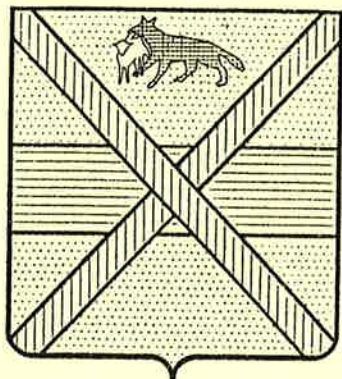

Berla

Heemkundige kring

Meise Oppem Wolbertem

en omgeving

Archief en bibliotheek

Brusselsesteenweg, 73

1860 Meise

Berla

heemkundige kring
meise - oppem -
wolvertem
en omgeving

raad van beheer :

S. Van Hemeldonck - Van Antwerpen, ere-voorzitster
R. Moyson, voorzitter
J. De Cuyper - ondervoorzitter
R. Moerenhout, secretaris
A. Jacobs, penningmeester
R. Moreau P. Carrière M. Van den Broeck J. Cornelissen F. Coene

ons tijdschrift :

verschijnt driemaandelijks
jaarabonnement en lidgeld : 300 fr A.S.L.K. 001-1189490-55
los nummer : 100 fr
(de auteurs zijn verantwoordelijk voor hun bijdrage)

berla verzamelt :

- alle dokumenten over de fusiegemeente Meise zoals oude weekbladen, knipsels, zichtkaarten, foto's, strooibrieven, affiches, landkaarten....
- alle dokumenten over inwoners van de gemeente zoals doodsprentjes, familiearchief, foto's, akten van koop en verkoop, kavelbrieven..
- alle voorwerpen in verband met ambachten en stielen van vroeger, boerenalaam, leefmilieu en gewoonten van onze voorouders

werp niets weg, kontakteer eerst Berla !

onze bibliotheek en archief :

toegankelijk iedere woensdag van 14 tot 17 u. (behalve op feestdagen en in de vakantieperiode)

info :

voor dringende vragen kan men telefonisch terecht bij :

Mevr. S. Van Hemeldonck op 02 - 269.29.26
Raoul Moyson op 02 - 269.28.88
Roger Moerenhout op 02 - 270.24.50

zetel van de kring : berla vzw - brusselsesteenweg 73 - 1860 meise

INHOUD

Ten geleide		2
Een Schotse adellijke familie te Meise ?	L. en E. Van Hemeldonck	3
Sprokkelingen	Marc Gillisjans	6
Oude Meisese geslachten : Caluwaers	Leo Lindemans	7
Het toneelleven in Meise (1920-1998)	Piet De Cuyper	9
The Flandria Boys	Michel Van den Broeck	17
Uit de kinderjaren van ...	Jean Vandiest	19
Toponymie Meise-Oppem-Rode	E. Van Hemeldonck	21
Kort genoteerd	Achiel Jacobs	24

BERLA
driemaandelijks tijdschrift
nummer 49 - september 1997

TEN GELEIDE

Na een lange hete vakantie valt met de "*zieke zomerblâren*" ook het herfstnummer van Uw tijdschrift in de bus. Weer boordevol heemkundig nieuws en zoals steeds met de nodige verrassingen en ontdekkingen. Dat belooft voor het vijftigste nummer in december !

Wijlen Luc. Van Hemeldonck onderzocht het bestaan van een "Schotse" adellijke familie te Meise en vond de verklaring op een grafsteen. Het waarom van andere verdwenen zerken in de St.-Martinuskerk wordt door Mevrouw Van Hemeldonck opgehelderd en toevallig heeft Marc Gillisjans het ook over begraafplaatsen in die kerk. En over een doodslag in de pastorie van Wolvertem anno 1541.

Leo Lindemans klom in de stamboom van de familie Caluwaers uit St.-Brixius-Rode en Piet De Cuyper heeft het absolute beginjaar van het volwassenentoneel te Meise achterhaald. Hoe dat in zijn werk ging leest U in zijn rijk geïllustreerde bijdrage over de toneelkring "*De Morgendstar*". Wijlen Jeanne Streulens zat er voor iets tussen ... of was het toch "Masoeur Kosska" ? Wordt vervolgd ...

In 1938 besloten enkele jonge mannen van de Westroodse fanfare "De Eendracht" een jazz-orkest op te richten en noemden het "*The Flandria Boys*". Michel Van den Broeck heeft het voor U nagetrokken en belooft voor 1998 veel nieuws over het honderdjarig bestaan van de parochie Westrode.

Gouden jubilaris Jean Vandiest zorgt voor de luchtige noot in zijn bijdrage over een jeugdige marathonloper en een kwade chauffeur. Echt gebeurd ! Mevrouw Van Hemeldonck spit naarstig verder in de toponymie van Meise, Oppem en Rode, terwijl Achiel Jacobs de draad van zijn heemkundige berichtgeving weer opneemt in "*Kort genoteerd*".

Verklappen we nog dat de volgende uitgave uitzonderlijk zal worden en zelfs enkele persoonlijke attenties voor de lezers zal bevatten. Reden te over dus om lid te blijven of nog te worden van

BERLA

EEN SCHOTSE ADELLIJKE FAMILIE TE MEISE ?

In de voormalige doopkapel van St.- Martinus te Meise staat tegen de noordermuur een grafsteen met twee familiewapens en opschrift : **Hier light begraven / Vrouwe Maria Clara / De Schot Compagne was / van wijlen Mher Jan Robert/ Swarts in syn leven / Colonel van Infanterie/ ten dienste van Syne / Keyserlycke en Cath. Mai. / die sterft den 4 september 1696.**

De als echtgenoot van de overledene opgegeven **Jan Robert Swarts** had een vrij bewogen leven geleid : na vele jaren in het leger der Noordelijke Provinciën, die het Spaanse juk hadden afgeschud, gediend te hebben, keerde hij zijn kazakke en werd voetvolkkolonel in de Zuidelijke Provinciën, die aan de Spaanse kroon trouw gebleven waren. Alhoewel hij dus vermoedelijk een militaire bevoegdheid bezat, zijn van zijn wapenfeiten in de plaatselijke geschiedenis geen sporen te achterhalen.

De grafsteen vermeldt niet dat Swarts de tweede echtgenoot van Vrouwe Maria Clara was : haar eerste man was een lid van de familie **Caïmo**, toen in het bezit van het kasteel van Hasselt, alwaar Swarts na zijn huwelijk zijn intrede deed; hij paste zich geheel aan het landelijke leven alhier aan en werd zelfs hoofdman van de St.- Sebastiaansgilde te Meise.

De grafsteen spelt haar naam als **DE SCHOT** : dit is echter geen alledaagse Vlaamse naam, maar de vernederlandste vorm van **SCOTT**, zelf slechts de generieke term voor **SCOTT DOUGLAS**; het gaat dus om de naam van één van de vele katholieke Schotse families die om geloofsredenen na de val en terechtstelling van Maria Stuart (1587) uit Schotland naar het vasteland overgekomen waren en zich, wat Vlaanderen betreft, dikwijls in het Mechelse hadden gevestigd.

Daar de Caïmo's, oorspronkelijk Milanezen, die zich ten gevolge van de Italiaanse politiek van Keizer Karel in de Nederlanden vestigden, ook rond Mechelen actief waren (meerdere Caïmo's maakten deel uit van de Grote Raad; één van de bewoners van het Hasseltkasteel was rentmeester van de Aartsbisschop), was een huwelijk Caïmo-Scott geheel normaal. Ongewoon is dat de naam **SCOTT** zonder meer tot **DE SCHOT** werd vernederlandst. Hechtte de sabelsleper Swarts er geen belang aan ? Zelf tooide hij zich nochtans graag met het predikaat 'Joncker'. Het eerste huwelijk was ook niet kinderloos gebleven : een dochter stichtte te Meise een jaargetijde voor haar overleden moeder, maar zij was wel de laatste van de naam Caïmo op het kasteel Hasselt, dat langs haar echtgenoot, raadsheer **Van den Broeck** overging naar de **VanderGhoten's** (later ook uitgestorven) aan wie een staande grafsteen (tegen de zuidermuur buiten van St.-Martinus) nog altijd herinnert.

Het is voldoende geweten dat het stervend Spaans Regime in de Zuidelijke Nederlanden in de tweede helft van de 17e eeuw zeer kwistig met het toekennen van adeldom en adellijke titels omsprong : zodra er geld op de tafel kwam, putte het Spaans bestuur gemakkelijk uit de schier onbepaalde voorraad titels; er is trouwens gezegd dat er in de periode 1680-1700 meer adellijke titels werden toegekend

(lees : verkocht) dan in de vorige twee eeuwen. Het is trouwens in deze periode dat de twee eigenaars van de Meisese kastelen baronnetitels losmaakten.

Simon Koenraad DOUGLAS gezegd **SCHOTT**, kreeg bij patentbrieven van Koning Karel II (Madrid, 24 maart 1694) herstel in de adel en machtiging het wapen te dragen van de beroemde Schotse familie, waarvan hij beweerde af te stammen : van zilver, met een hart van keel(= rood), gekroond met een koningskroon van goud, met lazuren schildhoofd, beladen met drie gouden sterren.

Ziehier de verklaring : Robert Bruce, koning van Schotland (1274-1329), vroeg op zijn sterfbed aan **Lord James DOUGLAS** zijn hart na zijn dood naar het Heilige Land te dragen, in uitvoering van zijn gelofte de ongelovigen te gaan bestrijden in Jeruzalem. Douglas droeg het koninklijke hart in een zilveren doos rond de hals tijdens zijn tocht door Spanje op weg naar Palestina; te Granada streed hij tegen de Moren; omsingeld, wierp hij de doos tussen zijn vijanden met de woorden :” Ga de eerste ten strijde, zoals gij steeds gedaan hebt - Douglas zal U volgen en de dood niet vrezen.” Na de slag werd zijn lijk gevonden boven de zilveren doos, als ware - zoals zijn naamgenoot de romanschrijver Walter Scott zegt - zijn laatste gedachte geweest het hart van zijn koning te verdedigen. Sedertdien dragen de Douglas' op hun schild een bloedend hart, met een koningskroon gedekt.

Wel een mooi fabeltje ! zullen de nuchtere Brabanders, die steeds wantrouwig stonden tegenover met adellijke titels pronkende inwijkelingen, gedacht hebben. Het **Théâtre de la Noblesse du Brabant**, zowat de gewestelijke Gotha-almanak, nam de Schotse oorsprong van deze Douglas' niet aan en verwees hen naar een kleine heerlijkheid te Boutersem, tussen Leuven en Tienen; maar ja, de Koning had beslist en het betwiste wapenschild bleef. Was ten tijde van Vrouwe Maria Clara te Hasselt de legende nauwelijks nog bekend ? Of werd er geen belang aan gehecht ? De jaren hebben zand gestrooid over deze vragen.

De thans rechtstaande grafsteen lag vroeger '**recht over de Communiebank naer den autaar van St Joseph**' en niet op het hoogkoor, dat als begraafplaats voorbehouden was aan dorpspastoors en dorpsheren (de Caïmo's of Scott's als kleine landadel zonder titel konden hierop geen aanspraak maken). De steen werd '**uitgesmeten**' (zoals de vrij oneerbiedige uitdrukking luidde na het verbod van keizer Jozef II (1741-1790) nog in kerken te begraven), '**als wanneer der kercke is geplaveyt in naemsche marbele steen**' in vervanging van de vroegere, beschadigde vloer: dit geschiedde in 1784 volgens aantekening van de toenmalige pastoor.

Luc VAN HEMELDONCK

NOG MEER OVER GRAFSTENEN...

Pastoor Joannes Josephus RASQUIN, norbertijn van Grimbergen, nam in 1784 het initiatief binnen de St.-Martinuskerk herstellings- en verfraaiingswerken te laten uitvoeren en hield er ook toezicht over. Bij dergelijke werkzaamheden werd er beroep gedaan op gespecialiseerde vaklui, bij voorbeeld voor het 'marmieren' (= als marmer verven) van de altaren, het vergulden van de heiligenbeelden of het plaatsen van nieuwe 'lambrizingen' (houten wandbekledingen) in het hoogkoor (1764). Gewoonlijk wordt dan zwaar kerkmeubilair verplaatst en de tegelvloer wordt daarbij dikwijls beschadigd.

Vermits **Keizer Jozef II** in een edict van maart 1783 verbood in de toekomst nog in de kerken te begraven, is het zeer begrijpelijk dat de kerkelijke verantwoordelijken van de gelegenheid gebruik maakten om de kerkvloer te vernieuwen, waardoor het interieur van de kerk meer aanzien zou krijgen.

De voornaamste grafsteen die men diende te verwijderen alvorens tot het herbevloeren van het kerkplaveisel over te gaan was die van kasteelvrouw **Maria-Clara De Schot**, overleden in 1696. Jonker **J. Robert Swart** zal zijn echtgenote nog tot in 1740 overleven. Er werden nog vijf andere grafstenen 'uytgesmeten' zoals de pastoor zonder er doekjes om te doen vermeldt in de parochiale notities; het verwijderen van de zerken zal wel met man en macht gebeurd zijn gezien de omvang en het gewicht van de blauwe steen. We kennen de namen en ook de positie van de grafstenen waardoor we een beeld krijgen van het binnenzicht van onze parochiekerk in de 18e eeuw.

We mogen aannemen dat het uitsluitend om gekende en verdienstelijke parochianen ging. De oudste zerk dateert uit de 16e eeuw en is die van :

Peeter de Doncker met syne huysvrouwe Barbara De Pretere, sterft den ...1579, recht over St.-Anna; dan volgen de grafstenen

van Joannes Terwecoren ende Maria Magdalena de Joachere synhe huysvrouwe sterft den 22 meert 1684, recht over St.-Anna;

van Petrus Stallaert en Catherine Desmet syne huysvrouwe, zij sterft den 5 januari 1745, recht over de deure van de sacristey (NB : vroeger was er in de linker zijbeuk een toegang tot de sacristie, de huidige weekkapel);

van Anthonis Crockaert, Proost van O.L. Vrouw stérft den 9 september 1699 Tusschen de Pilaeren recht over O.L. Vrouwe Authaer;

van Joannes Van Den Broeck koster onder den thoren, sterft den 12 october 1668.

Deze vijf grafstenen zijn echter niet bewaard gebleven.

E.VAN HEMELDONCK-VAN ANTWERPEN

Sprokkelingen

Doodslag te Wolvertem ten huize van de pastoor.¹

Anno 1541 vinden we in de rekeningen van de amman van Brussel Coppen Meert ingeschreven. Hij bracht zijn broer " van levenden lijve ter dood " te Wolvertem en werd daarom met het zwaard geëxecuteerd.

Omdat hij zijn gerechtsboete niet betalen kon was Coppen nog heimelijk naar zijn zwager geweest om daar geld weg te nemen.

Op 3 april van dat jaar wordt de scherprechter betaald om Coppen, afkomstig uit Merchtem, voor deze doodslag te examineren.

Op 19 april wordt de scherprechter betaald om Coppen, die zijn broer te Wolvertem ter dood gebracht had, op de Crekeldries met het zwaard te executeren en hij bekomt hiervoor 2 scellingen 9 denieren groot.

We leren verder uit deze rekeningen dat Coppen ontkende dat de feiten gebeurden ten huize van de pastoor van Wolvertem en er werden als bewijs tegen hem nu vier getuigen aanzocht.

Verdere gegevens zijn mij niet bekend geraakt.

Begraafplaatsen in de kerk van Meise.²

Declaratie nopende de begraefplaatsen verleden door E.H. Pastoor en schepenen der prochie van Meysse nopende de begraefplaatsen der edele Huysen van families Roosen de Baisy, baron van Bouchout en van der Linden, baron van Hooghvorst in de kerck van dito Meysse.

E.H. J.J. Rasquin, pastoor, Norbert de Boeck, burgemeester, Petrus Driesch, Judocus Leemans ende Andries van Beveren, schepenen ende proviseurs der kerck verclaeren dat de begraefplaatsen van hogergenoemden altijdt sullen verblyven in het choor der kercke aldaer, te weten :

Roose de Baisy beneffens ende neven het hooghaltaer aen de evengeliecant ende van der Linden d' Hooghvorst in het midden van het choor voor het hooghaltaer.

Ende dat bij speciaele mondelinghe toesteming der selfde Heren desercken hunner families mogen verplaetst worden ende gestelt in de voute der selve kercke opdat het choor in marmarsteen sou connen gelegd worden ende de kerck verbindt er sich toe, bij monde van hoger genoemde, de costen hiervan te draegen.

Actum 18 7 1787.

Marc Gillisjans

¹ Rekenkamer van Brabant 12708 p. 108, 119v., 120 en 121.

² Notariaat van Brabant : De Roover - Grimbergen 8245 akte 61.

OUDE MEISESE GESLACHTEN : CALUWAERS (Sint-Brixius-Rode)

De zuidelijke Nederlanden moeten destijds veel kaalhoofdigen geteld hebben want de naam Caluwaers was ruim verspreid, te Mechelen en te Lier (1) en in Vlaanderen (2). Het hierna volgend fragment hebben wij niet kunnen aanschakelen bij een of andere stam.

- I Nicolaes CALUWAERS, + Sint-Brixius-Rode vóór 1569 (3). – x Cathelijne van LINTHOUT. – van wie:
1. Jan, volgt II.
 2. Hendrick, meisenier te Meise 1610 (4).
 3. Margriete, x Gielis de KEYSER. – Van wie afstamm. (5)
- II. Jan CALUWAERS, meisenier te Sint-Brixius-Rode 1574 (6), schepen van Meise 1579, 1596 (7), en 1628 (8), erflaat van Rode aan de Dries 1540 (7), testeert ziek te bed 18 dec. 1583 (7). – x Barbele van der ELST, ib. in 1569. – x vóór 1579 (7), Marie GOOSSENS, dochter van Franchoys te Meise (9) en Anne van der Elst (10), + Meise 20 dec. 1620 (7). – Uit het tweede huwelijk:
1. Jan, volgt III
 2. Elisabeth, erfde 1634 van haar vader een hofstede "den Vierhof" te Sint-Brixius-Rode(11), +ca. 1656(12). – x Meise 27 Sept. 1609, Geeraert de BOECK, zoon van Geeraert te Wolvertem en Kathelijne van der Smissen (13), pachter van de abdij Dielegem te Rossem, schepen van Wolvertem 1620–36, +Wolvertem 3 sept. 1636 van de pest. – x²° ib. 7 jan. 1638, Jan de HERTOGHE, zoon van Lauwe-

(1) Roger CALUWAERTS in Eigen Schoon en De Brabander 1969 blz. 253, 1970 blz. 116, 324 en 401, 1971 blz. 145, 380 en 469 en 1972 blz. 413, samengevat in Oude Brab. Gesl. nr 50.

(2) Meestal gespeld Callewaert of Calwaert (GOETHALS, Dictionnaire...; ANN. NOBL. B. 1888; HERCKEN-RODE, Nobiliaire...) of De Caluwe (zie onze genealogie in Annalen... Land van Waas nr. 99 (1966) blz. 159)

(3) Sch. gr. Meise nr. 5703.

(4) Stravers: Jan Caluwaert en Merten de Keyser.

(5) Minstens Merten de Keyser, meisenier 1601 (str. Jan Caluwaers de Oude en Jan Caluwaers de Jonge) te Hombeek.

(6) Stravers: Willem en Jan VerHuerst.

(7) Mededeling Roger Caluwaerts te Wezembeek-Oppem, waarom dank.

(8) Sch. gr. Meise nr 5646 en 5713.

(9) Jan en Paul LINDEMANS in Oude Brab. geslachten nr. 4 (1933) blz. 13.

(10) J.M. van der ELST in Vlaamse Stam 1991 blz. 61.

(11) Sch.gr. Wolvertem nr 7754. Meded. Caluwaerts

(12) Sch. gr. Meise nr 5650.

(13) Kathelijne was dochter van Geeraerd van der SMISSEN (fs Geeraerd en Johanna Meskens), meisenier te Wolvertem 1594 (str. Symoen van Humbeke en Jan uytenHove) en Ursula van der Elst. Zij had een broer Geerd, haar straver in 1605, schepen van Wolvertem, erflaat van Dielegem en Groot-Bijgaarden ib. 1617 (sch. gr. Wolvertem nr 7750). – x Anne van der Hurst, van wie te Wolvertem in 1626 (ib. nr 7752):

1. Herman, op het hof te Imde. – x Digne van HUMBEKE. – x²° Meuzegem 14.11.1638, Anneken STAL-LAERT, fa. Laureys te Merchtem (Jan LINDEMANS, Oude Brabanste gesl. nr 35 (1955) blz. 2)

2. Loys.

3. Anthonijne, x Hendrick LOOCX.

4. Kathelijne x Geerd JACOBS.

5. Jenneken, x Gillis de VLEMINCK.

6. Maeyken.

7. Josijnken.

reys, meisenier te Rossem, en Margriet van Ruycevelt (14), meisenier 1632 (15), + Wolvertem 12 dec. 1659 z.k. (hij x 2° Gillijne Jacobs).- van wie afstamm. uit het eerste huwelijk (16).

3. Catharina, minderjarig in 1621 (17).

III. Jan CALUWAERS, meisenier te Sint-Brixius-Rode 1601 (18), +vóór 1631.- x Marie van den BRANDE.- Van wie te Meise in 1631 (19):

1. Jan.

2. Nicolaes.

3. Peeter.

4. Marie, x Jan Aelbrecht (20).

5. Kathelijne, x Laureys van HOECK.

6. Joanna.

OUDE MEISESE GESLACHTEN: BERLIJS.

Addenda & corrigenda bij BERLA nr 46(1996) blz. 15

Medard MOERENHOUT te Antwerpen meldt mij, dat IV 2° Joanna + waarschijnlijk 26 oktober 1667, terwijl 13 april 1651 de overlijdensdatum van haar man is, Jeroom de HERTOGE.

Leo Lindemans

(14) Zie onze genealogie van Ruijssevelt, te publiceren.

(15) Stravers: Lauwereys de Hertoghe, vader, en Laureys Kiekens, grootoom.

(16) Jan LINDEMANS in Oude Brab. gesl. nr 30 (1952) blz. 8-9.

(17) Voogden zijn Jan Goossens en Dierick verVoort. Mededel. Roger CALUWAERTS.

(18) Stravers: Jan Caluwaers, vader, en Jan verHuerst.

(19) Sch. gr. Meise nr 5647.

(20) Wellicht fs Henric AELBRECHT, meisenier te Mollem, en Elisabeth van Neervelde, cit. Leo LINDEMANS in De Middelaar nr 273 (1991) blz. 145.

HET TONEELLEVEN IN MEISE (1920 - 1998)

door Piet De Cuyper (1997)

TONEELKRING "DE MORGENDSTAR"

onderafdeling van de Koninklijke Fanfare "De Verenigde Broeders" van Meise.

Mijn zoektocht naar de stichtingsdatum ...

Ik moet toegeven dat ik het wel wat heb onderschat. 75 jaar terug gaan in de tijd is niet eenvoudig, vooral niet als de mensen die het beleefden reeds lang zijn heengegaan. Wie mij alle details had kunnen bezorgen was Jeanne Streulens maar helaas deze "toneel-encyclopedie" van onze gemeente is niet meer. Spijtig dat Berla mij de vraag niet eerder heeft gesteld, (er wachtte mij echter een verrassing...)

Dan maar op zoek naar de oudste overgebleven speler van de beginperiode. Jean Van Dievoet (88 jaar) die zeventig jaar geleden op 18-jarige leeftijd voor het eerst mee-acteerde in "De Morgenstar". Toen bestond de toneelkring al enkele jaren, helaas het juiste tijdstip kon onze gezellige en welbespraakte Jean ons niet vertellen. De fanfare "De Verenigde Broeders" werd opgericht in 1898 en was een muzikale voortzetting van een koor- en zangvereniging opgericht op 10 maart 1875 met de welluidende naam "De Soepzakken". Dat is natuurlijk wat anders dan "Carmina-koor" en "Helicon-koor", namen die mij veel muzikaler in de oren klinken.

Een deel van dit koor zou dus als fanfare verder gaan en een ander deel was daar niet zo blij mee. Deze splitsing zou zelfs rechtstreeks de oorzaak zijn dat er twee fanfares werden opgericht die later als "Heuzels" en "Ressen" de politiek in Meise zouden beïnvloeden.

Ik laat even Jeanne Streulens aan het woord die in een interview voor "De Schatkamer" van het gemeentelijk informatieblad (jaargang 1989) aan Guido Van den Troost het volgende vertelde :

"Mijn moeder vertelde vaak over de ruzies tussen de fanfares. Dat was een soort folklore toen. In 1875 werd een zangmaatschappij opgericht door Polleke de schoolmeester, ik denk dat zijn naam De Cuyper was, de Vande Sandessen en Marcelis, de onderwijzer van Rode. Mijn vader zong daar ook bij. Het jaar daarna kwam er iemand wonen in het huis waar nu dokter Jacobs woont, ik geloof dat die mens Dupont heette, en die kreeg in zijn gedacht om een fanfare te stichten. Hij lokte enkele zangers uit de zangkring en binnen de kortste keren stond heel het dorp in rep en roer. Die van de fanfare zouden nooit meer te verzoenen zijn met die van de zangkring, die later ook fanfare werd. De handelaars van de gemeente, die twee zonen hadden stuurden de ene naar de zangkring en de andere naar de fanfare. Dat was onder andere het geval bij bakker Van Malderen. Ze hadden een blonde en een donkerharige zoon, de witte en de zwarte werden ze genoemd, en de zwarte zat bij 't muziek, terwijl de witte in de zangkring ging.

Na de oorlog hadden die twee fanfares moeten fusioneren, maar dat is spijtig genoeg nooit gebeurd".

GEMEENTE
MEYSSE

Koninklijke Fanfare

« De Vereenigde Broeders »

OKAAL

Jan Dewaet

1920 ■ 1ste VERTOONING VAN HET TOONEELJAAR ■ 1920

der Tooneelafdeeling « De Morgenster »

Zondagen 21 en 28 November

Bureel: 5 uur.

Gordijn: 5 1/2 u.

PROGRAMMA

EERSTE DEEL

OPENING DOOR DE FANFARE onder de leiding van den heer AUGUST MAES.

- a) *Go ahead (En avant !)* stapmarsch, door LOUIS MAES.
b) *11me Air varié* voor Tuba (*solisten: L. De Smedt en P. Thorisaen*) d' . . . J. CHRISTOPHE.
c) *La Plainte de l'Amoureux*, concerto-wals, door AUG. MAES.

KANTEN MIEKEN

Geprimeerd Dramatisch spel in drie bedrijven door Jaak Smout. — PERSONEN :

Manus, <i>oude wever</i> H. P. Thorisaen.	Leentje, <i>kind van Jef</i> J ^{de} juf. M. Selders.
Lena, <i>zijne tweede vrouw</i> Mev. J. Selders.	Frans Kortens, <i>kantteekenaar</i> H. J. Van Malder.
Mieken, <i>dezer dochter</i> Mej. J. Streulens.	Finus, <i>rijke handelaar</i> > G. Ooms.
Jef, <i>zoon van Manus</i> H. L. Van Praet.	Sies, <i>zijn boodschapper</i> > P. Brandsteert.
Lizeken, <i>kind van Jef</i> J ^{onge} juf. O. Buyse.	

De handeling heeft plaats ten huidige dage.

15 MINUTEN POOS.

TWEEDE DEEL.

DEN TREIN TE LAAT

Blijspel in één bedrijf door Emiel Verschueren. — PERSONEN :

Bluschmans, <i>zeepzieder, olie-slager te Mechelen</i> H. P. Peeters.	Suzan Zwoegers, <i>landbouwster</i> Mej. R. Thorisaen
Kornelis, <i>zijn zoon, leerling in 't Conservatorium te Brussel</i> L. Van Praet.	Petronel, <i>hare dochter</i> > J. Streulens.
	Caillou, <i>statieoverste</i> H. J. De Maeyer.
	Jan-Baptist VanDoren, <i>zaalwachter</i> , H. J. Joos.

De plano zal gehouden worden door den heer Leo MAES.

De Voorzitter der Fanfare,
Em. DEWAET.

De Voorzitter der Tooneelafdeeling,
J. DIERICKX.

Dit was de voorgeschiedenis van wat later tot de oprichting zou leiden van de eerste toneelkring van Meise "De Morgenstar". Hij werd opgericht door architect Willem Veldeman, die ook reeds betrokken was bij de Brusselse toneelkring "De Morgenstar" die nu nog steeds bestaat. De voorzitter van de eerste toneelkring van Meise was J. Dierickx.

Willem Veldeman was dus de stichter, bezieler en acteur van deze toneelafdeling en het eerste lokaal was gevestigd bij Jan Dewaet-Bettens, "Laiterie de la Drève" of de huidige "Drytoren" eigendom van de familie Van Gysel op de hoek van de Koninklijke Kasteeldreef. Rechttegenover was de eindhalte van de tram "Grimbergen".

Binnenkoer Laiterie - Restaurant J. Dewaet - Bettens met links de toneelzaal

De toneelzaal is nu een grote schuur waar ik als kind samen met Michel Scheers, de zoon van de pachter van Jean Van Gysel, nog in speelde (1950). Ik geloof zelfs dat het podium er toen nog stond.

De "Verenigde Broeders" hadden deze zaal in pachtleen gekregen van keizerin Charlotte, zo vertelde Jean verder.

De toneelavonden werden na de oprichting van de fanfare steeds ingeleid door een concert van de fanfare. Er werd uitsluitend op zondag gespeeld omdat de meeste toeschouwers zaterdag een ganse dag moesten werken (toen was de zesdagenweek nog in voege) en alleen op zondag in de vooravond was er tijd voor wat ontspanning. Men speelde twee zondagen na mekaar voor ongeveer 200 toeschouwers per avond (Meise telde toen ongeveer 1.000 inwoners). De deuren gingen open om 17 u. en het doek ging op om 17u30. Goed voor een viertal uren ontspanning.

Opening dus met een klein concert van de fanfare van ongeveer een half uur, steeds met als eerste nummer het vaderlandslied gevolgd door een mars, een ietwat klassiek stuk en tot slot een wals of ouverture.

Het was de gewoonte dat men daarna ogenblikkelijk startte met afwisselend het ene jaar een ernstig toneelspel of drama in drie of meerdere bedrijven om dan na de pauze af te sluiten met een blijspel in één bedrijf. Het andere jaar een drama in één bedrijf en na de pauze een blijspel of klucht in drie bedrijven.

Ook in de toneelkring "De Morgendstar" waren er toen spelers die meer talent hadden in de dramatiek en andere meer bedreven waren in het komisch acteren.

Specialisten van het ene of het andere genre mochten toen reeds genieten van een "fanclub" die de spelers, die in de smaak vielen van het publiek, de nodige publiciteit bezorgden.

Er werden vroeger ook veel stukken gebracht met afwisselende dekors en dan kon het wel eens gebeuren dat de pauze langer duurde dan het bedrijf zelf. De toeschouwers van toen echter namen hieraan geen aanstoot. Integendeel zij vulden deze leemtes op, op een aangename manier en dronken menig glaasje zodat de sfeer er wel in zat tegen dat de klucht ten tonele werd gevoerd. Rond 22 uur was dan de toneelavond voorbij en lieten de toeschouwers, na nog te hebben nagepraat aan de toog, of gewoon op de terugweg, hun impressies de vrije loop. Het was weer mooi, of het was weer zo plezierig geweest! Nog vochtige zakdoeken van de vele emoties (tranen van medeleven of van het lachen) werden stiekem in de broekzakken of handtassen weggemoffeld, en allen gingen huiswaarts met nieuwe energie voor de volgende werkweek.

Gastheer Jean Van Dievoet geraakt over deze periode niet uitgepraat. Hij moet toen ongeveer 20 jaar geweest zijn en dus, getalenteerd als hij was, heel wat hoofdrollen voor zijn rekening hebben genomen. Andere spelers en speelsters van deze beginperiode waren naast Jean ook Robert Van Dievoet. Verder Marie Streulens en zeker in de gaten te houden tijdens onze zoektocht in het verleden, Jeanne Streulens, beter gezegd Juffrouw Jeanne, onderwijzeres in het schooltje van Sint Brixius-Rode. Een talent dat van zich deed spreken niet alleen in Meise maar ook in de Brusselse vlaamse toneelkringen. (Over Jeanne zullen we echter later nog veel meer te weten komen).

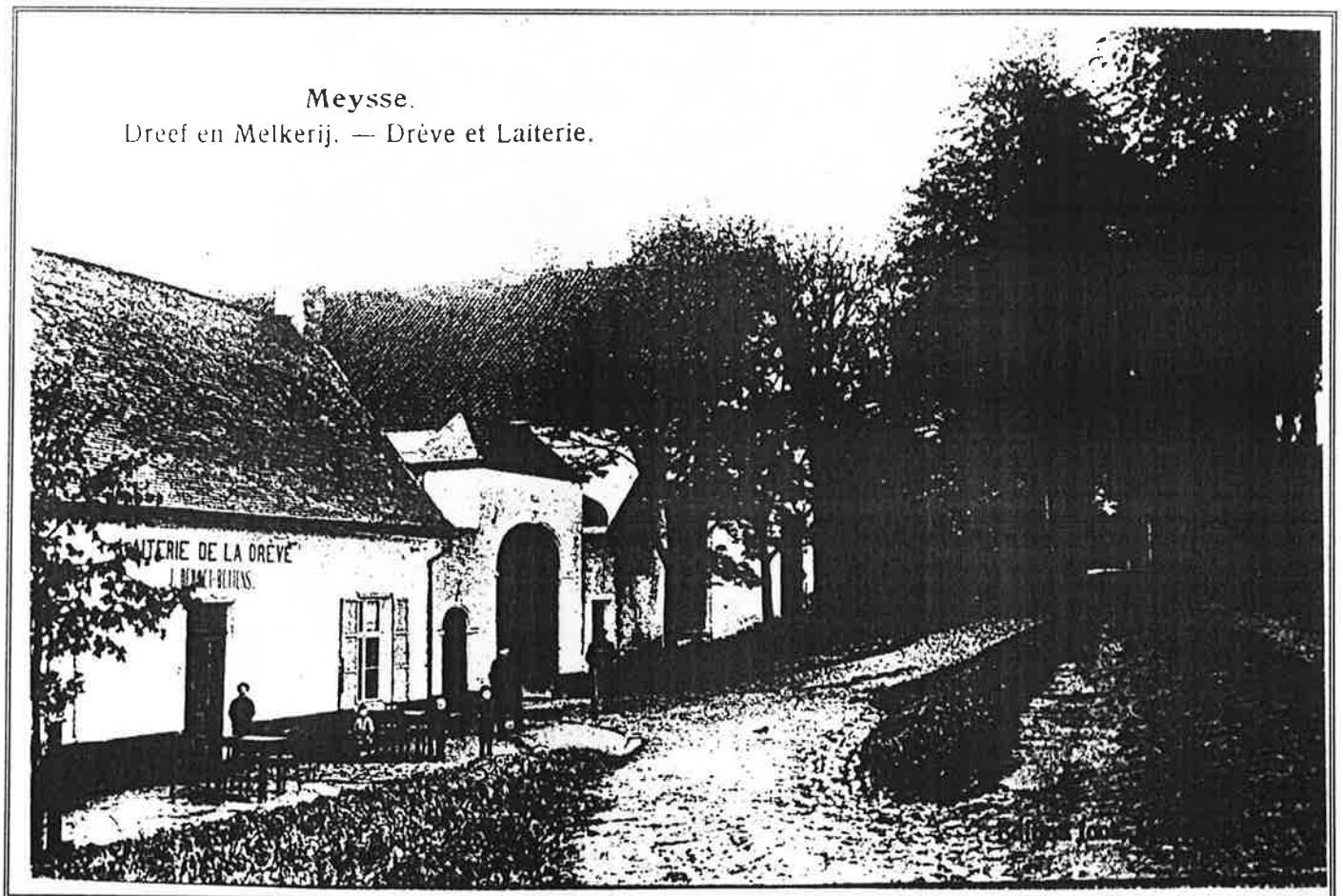

Juffrouw Jeanne Streulens, onderwijzeres van het Sint-Brixius-schooltje en trouwe actrice van "De Morgenstar"

Verder was er Henri Mertens, Louis Potloot, Valentina en Alice Bel, Piet Peeters (Pit van "Brille"). Deze namen werden mij meegedeeld door Lizette Haeck die mij ook met zekerheid de naam van de stichter bezorgde.

De allereerste acteurs en actrices staan vermeld op het hierboven gepubliceerde programma van "Kanten Mieken" met als voorzitter van de fanfare Em. Dewaet en de voorzitter van de toneelafdeling J. Dierickx.

Zeer weinig of geen materiaal blijft over uit de periode dat "De Morgenstar" actief was in de zaal van de Keizerin. Jean Van Dievoet wist mij nog te vertellen dat Dewaet op zeker ogenblik de zaal kon aankopen maar dit uitstelde. Uiteindelijk was hij te laat want Jan Van Gysel werd de nieuwe eigenaar die tevens ook het volledige park erbij nam. Het goed is nog steeds in het bezit van de familie Van Gysel. Men mag niet vergeten dat toen alleen de Nieuwelaan bestond en dat de dreef uitgaf op de ingang van het park van de toenmalige eigenares van het kasteel, keizerin Charlotte. De Koninklijke Kasteeldreef en de Bouchoutlaan waren toen één grote dreef die naar het kasteel leidden. Iets voorbij de zaal bevond zich de toen nog smalle Nieuwelaan met de herberg Napoleon, later Restaurant Napoleon.

Rechts op de foto : de toneelzaal van "De Morgenstar" met de dreef naar het kasteel

De zaal was dus gemakkelijk te bereiken vanuit het centrum van Meise, wat nu door de autostrade niet meer mogelijk is.

Uitzonderlijk voor die tijd was wel dat reeds mannen en vrouwen samen toneel speelden. Dit was erg tegen de zin van de parochiale overheid die prompt een tegenzet deed met het oprichten van "de Sint-Martinuskring" waar gemengd toneel niet toegelaten werd (hierover meer in een volgende aflevering). Erger zelfs, er werd een soort verbod opgelegd om naar de opvoeringen van de Morgendstar te gaan of aan het spel deel te nemen. Hierdoor ontstonden helaas al snel voor- en tegenstanders.

Het is een feit dat er in die tijd wel argwanend werd gekeken naar dit toch wel speciale wereldje waarin op het toneel "zonde werd bedreven" door met een andere man of vrouw te flirten. Ook al was het allemaal zeer onschuldig bedoeld, het scheen toch "pikant" genoeg om bij velen de verbeelding te laten werken. Er deden dan al snel geruchten de ronde van "die, die een boontje had voor die" en van hebt ge gezien dat...in een gemeente met zo weinig zielen kende iedereen de ander, en was het geroddel het boeiendste tijdverdrijf bij bakker en beenhouwer, of bij een toevallige ontmoeting in het dorp. Roddels die er toe bijdroegen dat er met spanning werd uitgekeken naar een volgende toneelopvoering !?

Vanzelfsprekend zette dit meer dan kwaad bloed bij de pastoor of onderpastoor die dan op de preekstoel van leer trokken tegen het gemengd toneel. Want ook de fanfare "de Heuzels" (Concordia) stichtten in 1925-26 een toneelkring waar ook gemengd toneel werd gebracht. (Hierover meer in een volgende aflevering).

U voelt het beste lezer dat we stilaan in de buurt komen van de werkelijke stichtingsdatum. Ik zou het spijtig gevonden hebben deze reeks artikels over het toneelleven te moeten aanvagen met een vraagteken aangaande deze datum.

Toen kwam een telefoontje van Louis Becq die jaren terug samen met mijn broer Frans het driemaandelijks tijdschrift "Schoon Meise" uitgaf. Daarin stond een vraaggesprek met Jeanne Streulens die het juiste stichtingsjaar vernoemde : **1920 !**

Jeanne vertelde dat reeds voordien heel wat schooltoneel op de planken werd gebracht, en dat de Morgendstar de eerste officiële kring was. Het is dus wel belangrijk te weten dat voor de eerste wereldoorlog toch reeds in het patronaat en in schoolverband toneel werd gebracht, maar hierover zou ik met de beste wil van de wereld geen informatie meer kunnen verzamelen. Zoals reeds hierboven vermeld, de mensen die het kunnen weten, zijn niet meer (denk ik ..?).

Het geluk was aan mijn kant toen ik van Guido Van den Troost ook nog drie programma's van 1920, 1921 en 1922 ontving, die hijzelf van Jeanne had gekregen.

Een uittreksel uit het vervolg van zijn gesprek met Jeanne Streulens waarin de toneelambities van "Masoeur Kosska" aan het licht kwamen, deed mij een kreet van opluchting slaken want Jeanne was inderdaad een betrouwbare bron die van alles wat toneel betrof, zeer goed op de hoogte was. In plaats van in herhaling te vallen laat ik Jeanne aan het woord :

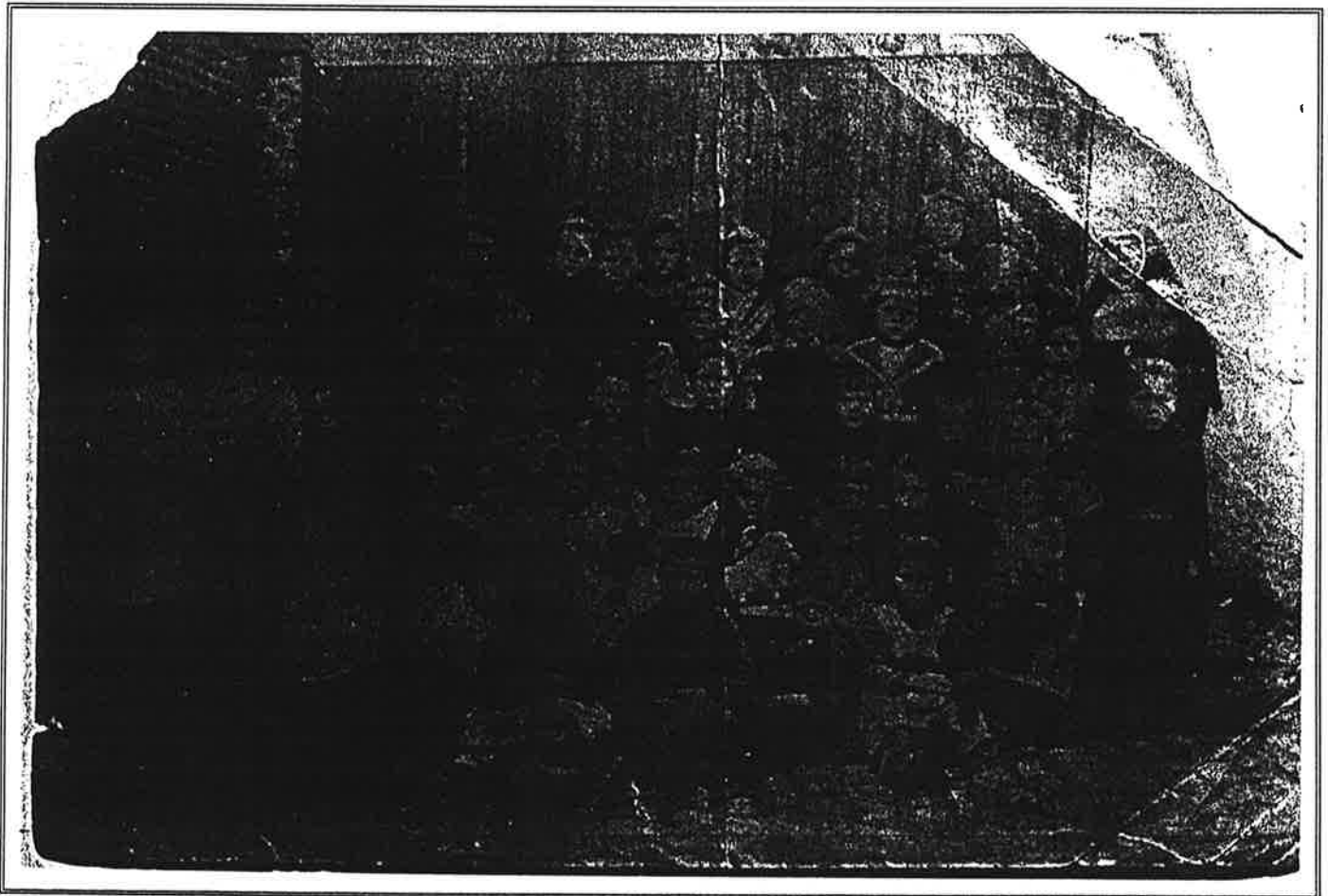
"We speelden toneel in de lagere school bij de prijsuitdelingen. We hadden daar een heel goede zuster voor, Masoeur Kosska. In die tijd heetten ze nog allemaal Masoeur. Elke week kwam mijnheer pastoor naar de school. Dan moesten we een gedichtje voordragen. Hij hoorde ook graag eens een paar Franse verzen en op een keer wou ik het absoluut beter doen dan Rose van Buelens, die naast ons woonde, dus ik ging naar mijn nonkel. Ik wist dat hij een schoon boekje had met een gedicht "La Mort de

Jeanne D'Arc" en dat wou ik van buiten leren. Toen mijnheer pastoor kwam stak ik mijn vinger op : "ik heb ook iets geleerd mijnheer pastoor"...

Hij was zo content dat ik sindsdien elke week "La Mort de Jeanne D'Arc" heb moeten voordragen !

Enkele jaren later werkten we met zuster Kosska aan "Fillipina Van Vlaanderen". Ik zou in dat stuk de hoofdrol spelen. Op een teerfeest van de fanfare werd voorgesteld om in Meise een toneelkring op te richten. Er werd een vergadering gehouden en ik werd uitgenodigd. Ik had nog niets besloten toen ik bij de zuster geroepen werd. "Ewel", zegt ze, "Gij gaat toneel spelen". "Nee nog niet, masoeur". "Toe toe", zegt ze, "ge moet niet liegen, ge zijt naar die vergadering geweest. Ga maar naar huis, ge moet niet meer komen".

Ik vloog dus buiten, maar ik dacht "Flut, dan doe ik met de andere mee". En zo ben ik bij het toneel gekomen. Dat was in 1920. Het eerste stuk dat we speelden was "Menswording", een éénakter en hetzelfde jaar speelden we ook "Kanten Mieke" en "Den Trein Te Laat". Ik was Kanten Mieke en in het tweede stuk was ik een meisje dat met melk ging naar Brussel. De toneelkring was een afdeling van de fanfare en elk jaar speelden we twee keer twee zondagen in zaal Dewaet, een hele grote zaal die telkens stampvol zat".

Masoeur Kosska temidden van een "brave" klas

wordt vervolgd (eventuele reacties tel. 269.16.86 - dank U)

THE FLANDRIA BOYS

In 1938 besloten enkele jonge mannen van de Westroodse fanfare "De Eendracht" een jazz-orkest op te richten. Bij het zoeken naar een gepaste naam dacht één van hen aan het bekende Londerzeels orkest "The Tivoli Boys". Hij stelde voor Tivoli te vervangen door Flandria en het Westroods jazz-orkest had zijn naam : "The Flandria Boys."

Dit orkestje werd door sommigen smalend genoemd : *"De mannen van den boek es dood"*. Bij het oprichten van de Westroodse fanfare had de dirigent deze melodie immers eerst aangeleerd. Het orkestje bestond uit Frans Seghers (piston), Louis Spinael (trombone), Jaak Rolus (slagwerk en zang), Frans Spinael (banjo), Emiel Van den Troost uit Wolvertem (accordeon) en Petrus Cloots (kleine bugel). Jaak Rolus en Frans Seghers stonden ook in voor de organisatie. Zij kochten in een zaak aan het Zuidstation het slagwerk voor de som van 1.500 frank. De partituren kwamen uit een muzikwinkel in de *"Rue Marie Christine"* te Laken.

De repetities werden gehouden in de herberg *"Bij Jan-August Spinael"* aan de kerk te Westrode, nu taverne *"Jo Vally"*. Menig meisjeshart sloeg wat sneller als het orkestje aan het oefenen was. Het orkest speelde op kermissen en in herbergen. De inkomprijs kostte dan 1 frank en de tap was voor de waard. Ofwel bedroeg de prijs voor een avond optreden tussen de 50 à 80 frank. Het orkest speelde van 7 uur 's avonds tot 1 uur 's nachts.

Toondichter Meeus uit Londerzeel bewerkte enkele melodieën voor hen, onder meer de bekende liederen *Violetta* en *La Paloma*, *Regendroppels*, *Die mooie molen*, *Twee ogen zo blauw* en *J'attendrai*. Een tango en een wals mochten ook niet ontbreken. Toen Frans Spinael muziek ging studeren om koster te worden ging hij in de leer bij toondichter Meeus en later bij Albert Van der Perre, de zoon van de koster van Rossem. Van dan af maakte hij de bewerkingen van de muziek voor de verschillende instrumenten van het orkest.

Te Westrode werd opgetreden in zaal *"Van Campenhout"* bij Suske de beenhouwer. Voor de niet fortuinlijke duivenbond van Westrode speelde men in de herberg *"Bij Slachtmuylders"* met twee leden. Dat waren zanger Jaak Rolus met zijn klankhoorn en als begeleider Frans Spinael. Op den Dries te Wolvertem en ook te Imde bij *"de Groen"* aan de tramhalte werd gespeeld voor de Bond van Grote Gezinnen.

Ter gelegenheid van Wolvertem-kermis speelde het orkest in de Benedenstraat (Merchtemsesteenweg), in de herberg *"Bij den Doef"*, gehouden door de Heer Lauwers. Er werd ook nog "spel" gegeven in een andere tent. Frans Seghers had vernomen dat Meester Sengers, ooit onderwijzer te Westrode en nu hoofdonderwijzer te Wolvertem, eens kwam luisteren. Hij was benieuwd wat die *"boerkens van Weistro"* (Westrode) er zouden van terecht brengen. Volgens hem kenden zij maar één liedje, namelijk dit van *"den boek es dood"*.

*Frans Spinnael
met de banjo*

Jaak Rolus had Meester Sengers opgemerkt. Die had zich stiekem opgesteld achter een pilaar. *"Jongens, meester Sengers is hier : wij gaan ons best doen, één twee drie."* Zij begonnen met volle overgave *Violetta* te spelen. Petrus Cloots speelde op kleine bugel prachtig de hoge tonen. Na de opvoering verliet de meester de zaal. Zij kregen een warm applaus van het publiek. *"Jongens, de meester is weg"* zei Jaak. Hun avond kon niet meer stuk. Het ene lied volgde op het andere. Later op de avond rond 10 uur liep de tent leeg en de feestvierders kwamen naar het orkestje afgezakt. Om één uur 's nachts was de pret ten einde.

Zij speelden ook te Brussegem bij De Smedt in de Sint Annazaal. Dit was voor de plaatselijke fanfare. Men speelde nog op andere plaatsen. Toen Frans Spinnael koster werd vond pastoor Scheltiens en zijn Westroods kerkbestuur dat hij best ontslag nam uit dit orkest. Wat hij ook met tegenzin en pijn in 't hart deed. Met de mobilisatie van 1939 en 1940 verdween dit orkestje dat ooit met zeven man speelde. Want de meeste leden werden opgeroepen om onze landsgrenzen te bewaken. Na de oorlog is het orkestje nooit meer heropgestart.

Wel ontstond er in de vijftiger jaren een nieuwe groep. Dit gebeurde in de herberg *"In de Mierennest"* gehouden door Jan Van Eeckhoudt. Het kreeg als naam "Cosmos", en speelde met een vijftiental leden. Jaak Rolus was de eerste batterist en oud-lid van de vooroorlogse *"The Flandria Boys"*. Dit orkest staakte zijn activiteiten op het einde van de zestiger jaren.

Michel Van den Broeck

Uit de kinderjaren van een Meisese kwajongen

Donderdagnamiddag... Geen school. Het zonnetje schijnt. Heerlijk. Ik was twaalf (in 1933) en zoals altijd op zoek naar “avontuur” op straat met mijn kameraden. Ik speelde met een ganse groep jongens op de “Place Loens” (kerkplein). Zoals elke donderdagnamiddag werd er “gesjot” (gevoetbald). Ik had echter geen geluk want bij mijn aankomst waren de ploegen reeds gevormd en met nog enkele kameraden stond ik mij aan de kant te vervelen.

We slenterden wat rond en leunden tegen de hoge kerkhofmuur vlak tegenover het standbeeld van Baron d’Hooghvorst. Ons groepje telde ook een “voorman” : César Haeck, een grote, lenige, snelle jongen, expert in kwajongensstreken en kattedwaad. Om zijn grote durf werd hij door de jeugd met respect behandeld. Wij keken met ontzag naar hem op.

Op de hoek van de Brusselse steenweg en de “Puttemansberg” (Krogstraat) waar nu de decoratie- en verfwinkel van Dirk De Donder gevestigd is, werd “Café-Brasserie-Saint Martin” uitgebaat door Raoul De Vroede, de vader van de nog in Meise wonende Marcel De Vroede. Men kon er speciaal bier, bruin brood, belegd met platte kaas, uitjes, radijsjes en peterselie bekomen. Meestal werd deze specialiteit op een houten plankje geserveerd op het snijden van het brood te vergemakkelijken. Het was geen “staminee”, waar de gewone dorpelingen vaak kwamen verpozen, het was veeleer een herberg-taverne voor de gegoede kringen.

Een prachtige wagen, merk Minerva, stopt voor het Café-Brasserie-Saint Martin. De chauffeur opent het portier en zijn van kop tot teen uitgedoste “baas en bazin” stappen uit. De chauffeur parkeert de wagen aan de ingang van het Domein van Boechout in de schaduw van een dikke Kastanjeboom. Hij draagt een mooi uniform : een breed gerande kepie, een fijn gesteven witte vest en handschoenen.

Keule van Kreun, werkman en straatveger van de gemeente, had zopas rotte bladeren en straatvuil bijeengeveegd. Straks zou de onwelriekende hoop met kar en paard worden opgehaald.

De chauffeur, om de tijd te doden, komt richting dorp gewandeld en blijft voor het standbeeld van Baron d’Hooghvorst staan. Hij bekijkt er aandachtig de op het arduinen voetstuk gebeitelde namen van de leden van het Voorlopige Bewind van 1830.

César, waarschijnlijk geprikkeld door het deftige voorkomen van de chauffeur, krijgt een inval. “Durf ik niet met een pak van dat vuil naar dienen tip smijten?”. In volle verwachting, blij uit onze verveling te worden gehaald, antwoorden wij natuurlijk in koor : “Nee, ge durft da niet”. “Wat ! Ik zou niet durven, maak alleen maar dat ge allen weg zijt”. Wij laten het ons geen twee keer zeggen en maken ons dadelijk uit de voeten ervoor zorgend dat wij het gebeuren van op veilige afstand goed kunnen volgen. César loopt naar de hoop vuil, neemt er een greep uit die hij tot een bal perst en klimt op de ongeveer drie meter hoge kerkhofmuur. Met volle kracht werpt hij het vieze goedje naar de niets vermoedende man en treft hem in volle borst waar het uiteenspat.

César, lenig als een atleet maakt zich uit de voeten doch wat de chauffeur betreft heeft hij zich wel vergist. Deze, vlug als een haas, zet de achtervolging in en is met enkele sprongen reeds in de nabijheid van César. Deze beseft het gevaar, begint rond de kerk te lopen, naar de Beaufortstraat en dan recht de Limbosweg in.

De chauffeur volgt hem kort op de hielen. César loopt zo hard hij kan en ongeveer in het midden van de Limbosweg rent hij naar het boerderijtje van Janneke en Weinke Cooremans. Janneke was paardenvoerman op de grote boerderij De Waet en had thuis een paar koeien. Tegen de smalle weg ligt een mesthoop van ongeveer een halve meter hoog waar alles

keurig ligt opgestapeld. Achter de hoop is een mestpoel waar het koeiedrek wordt ingeborsteld. Het is er wel bijzonder glad. César weet dat. Dit is zijn laatste redding want de chauffeur komt gevaarlijk dichtbij. Onze jeugdige marathon-renner loopt rond de mesthoop maar houdt zich even vast aan de hoop om zijn draai te nemen. Zijn achtervolger, zich van geen gevaar bewust, denkt César vast te grijpen doch dan gebeurt het onvermijdelijke : hij glijdt uit, verliest zijn evenwicht en valt plat op zijn buik in de mestpoel. Van kop tot teen doordrenkt met koeiedrek, onherkenbaar en van op afstand waarneembaar aan de geur van het gezonde boerenleven !

Spijtig, maar door mijn vlucht heb ik het beste gemist, want ik weet nog niet hoe de chauffeur zijn baas en bazin met de mooie Minerva terug naar huis heeft gebracht !!

Jean Vandiest

TOPONYMIE MEISE - OPPEM - RODE

<p>Espengat - Espengatvelt - Hoepsgat</p>	<p>H.C. 1509 - aen d' Espgat Z.B. 1526 - opt velt geheten den Steenbergh .. desgatstraete 1527 - opt velt geheten den Steenberch neven d' Espgat. 1540 - lant gelegen bij den Espgate. K.A.B. 11844 - Sartrozen = Schepenbrief Brussel 1427 lant Espgat. Kerkrek. 1521: Laurent van der Schueren 3 dw. lants ghelegen aan d' Espgat. Jan van Lint 1 dw. op Molencouter daer men gaet van de Ypsgate ten Meysmeulen S.A. 5697 - 15-11-1525 = rente 1 b. Steenbergh Espgate aen Moelenberch. 5698 - 23-8-1534 : rente 2 ½ dw. 3 r. Lindecouter aen Dispstraete. 5709 - 22-8-1606 Goederen 5 ½ dw. lant Steenbergh aen Espgat aen straete daer men van St. Mertenslinde naer de Molen gaat. 5722 - 3-10-1769 : Goederen ½ dw. Steenweghe aen Espgat aen straete van St. Mertenslinde naer Molen H. Geest - 1755 Petrus Vermeiren : huere lant Molencouter en Hespegat 6 dw. - 29 g. S.A.B. - 475 = uitgewonnen van der Ee - Guldendael daer de Espegatstraete doorloopt.</p>
<p>Eusel - Eusselheyde</p>	<p>H.C. - 1580 : eenen eusele geleghen in de prochie van Meysse in den sijpe gemeenlijck geheten 't Groot Eussele. Z.B. S.A. 5726 : 3-8-1673 Lotinghe goederen Hendrick van Bever en Agn. Van der Elst = Blokke landt aen Eusel tusschen Molencouter en Meysveldt 72 r. 5727 : Goederen 16-3-1682 1/3 van ½ b. Eusselheyde N.O.T. 6733 - 7-3-1727 ... ½ b. Eversem aen het Heyssel 36339 - 1803 verkoop veldvruchten Limbosch Eyssel 36393 - 31-5-1836 land 22 r. 70 e. Eyssel op Limboschveld 36427 - 1854 houtkap Eysselveld.</p>
<p>Hooghe Eusels</p>	<p>H.C. 1462 : een eusel geheten 'thoghe eusel ... geleghen voir de poirte van de Hove lanse de straeten aldaer. 1464 : eusel geheten thooge eussel S.A. 5694 - Schepenbrief 12 Hoeymaent 1462 = eusel Hoogh Eusel aen Joos Labus. S.A.B. - 1622 : Cynsboek Oranje Meise 1543 - Anth. van Bouchout, 3 dw. Hooghe Eusels 2 ½ st.</p>
<p>Lanckeussel</p>	<p>K.A.B. - 24480 : 1452 Kerk Meys heeft 1 v. van Claes Labus op Lanckeusel H.C. - 1528 : een eusel genaemd dlanghe eusel Z.B. 1535 : een eusel geheten dlange eusele Z.B. 1552 : 6 dw. gemeenlijk geheten den langen hoff. Z.B. S.A. - 5740 : Schepenbrief - 17-3-1613. Gilles de Bruyne verhuert 3 jaer Lanckeusel Limbosch. 5697 - 7-4-1529 - Goederen 2/3 Lanckeusel neven Labusbosch. 5704 - 26-11-1575 - goederen Lanck Eusel 5715 - 1652 : rente op hofstede 5 dw. Hendrick Leeuwstede aen Lanck Eussel. N.O.T. 36423 - 1851 : veldvruchten Lang Eysel 7761/1 - 1788 : hofstede 2 ½ dw. Lanck Eusel</p>
<p>Gildenhuis - Guldenhuys (Meise)</p>	<p>S.A.B. - 5660 - Maart 1700 = Jan van der Veken vervolgt Hendrick van Dooren, weerd in het Guldenhuys, wegens laster. Schepenbrief 18-1-1677 : Fundatie : gesongen jaergetijde domicella van der Ee dewelcke aen de gulde gegeven heeft het Guldenhuys voor welck de gulde betaalt 36 st. S.A. - 5734 - Lotinghe 6-5-1743 hofstede recht over kerkhof aan</p>

	<p>Guldenhuys.</p> <p>NOT. - 6729 - 20-1-1723 Gilde St.-Sebastiaan Meys verhuurt Guldenhuys aan Nicolas van Dooren.</p> <p>6763 - 29-3-1764 = houtkap van der Linden in de Dreve tot Meysse omtrent het Guldenhuis.</p> <p>E.S.B. - 1967/114 Baron d'Hooghvorst gaf in 1792 "een schoon tractement in 't Guldenhuis aen al de Guldenbroeders omdat de jubilaris ook Guldebroeder was."</p> <p>C.O.O - 36414 - 1847 = verkoopt "met alle de overblijvende materialen van het daarop gestaen hebbende huys genaempt het Guldenhuys en andere bouwen welke in het begin van het voorgaende jaer door brand merkelyk zijn verhinderd."</p>
Guldenhuis (Rode)	<p>S.A. - 3744 - 1598 betaald de "gulde van den handboge van St.-Brixius Rhode voor ½ b. van 't Achterstebroecck om een schutterhuys op te stellen."</p> <p>5704 -29-02-1576 Jan Caluwaert, Coninck, hooftman, dekens en sommighe van de ghemeyne guldebroeders van den edelen handboogh van St.-Brixius Rhode, neemt rente van 3 g. op pand Schuttershuys met den hove en al sijn toebehoorten.</p> <p>5711 - 28-11-1614 Cath. van Loock heeft rente 3 g. op schuttershuys metten hove en al sijne andere toebehoorten der gulden van den edelen handboog St.-Brixius-Rhode sedert 15-6-1580.</p> <p>NOT. - 6748 - 20-12-1745 : St.-Sebastiaensgilde Rhode verhuurt het Guldenhuys 84 r. aan Petrus De Boeck</p> <p>36414 - 1847 - C.O.O. Meise houtkap "aen sogenaemde Guldenhuys gebruyckt door Joh. De Boeck en ghelegen te Rhode."</p>
Gindertaelen	<p>S.A.B. - Cijnsboek Oranje, Meysse 1543. Anna van Bouchout : lande van Gindertaelen en voorrang van haar hoff dat men gaet naer Grimberghe op beyde seyden van de straete.</p> <p>Cijnsboek van der Ee - Anna van Bouchout erfgoederen in parochie Meysse = schoon pachthoff, 't Hoff te Gindertaelen ofte Vijf Bundershoeve in huur Joos van Rode soone Geeraerts.</p> <p>S.A. - 5715 - 29-7-1651 Anna vander Ee neemt rente op 4 b. hoeve en huys Gindertaelen.</p> <p>5741 - 27-2-1687 Diego d'Espinoza heer van Meysse doet mobilier verkopen van Cath. Smets, weduwe Adr. Seghers op Gindertaelen.</p> <p>NOT. - 6761 - 15-3-1762 verkoop inboedel weduwe Jan Jacobs pachteresse van hoeve Gindertaelen.</p> <p>6762 - 30-9-1763 : vander Linden verhuurt pachthof met hove, huysinghe, stallen, schuren, edificien, boomgaerden, weyden, winnende landen Gindertaelen. Landpacht op St.-Andries; weyde op St. Merten en 6b. 1r. Meyssche velt thegen Kayenbergh en straete aan hoeve Gindertaelen.</p> <p>8236 - 1775 vander Linden verhuurt Hof van Gindertaelen voor 12 jaar.</p>
Groenpoort	<p>"In de Groenpoort" In 1890 herberg gehouden door Jozef De Donder (hoek Brusselsesteenweg en Krogstraat)</p>
Gruysenmeuter	<p>S.A. 5696 - Schepenbrief 9-4-1519 = 5 dw. Grysmoiter aen Catterstraet aen Gheer.</p> <p>5701 - 10-2-1551. Goedenisse 7 dw. Grysmoitere weg Limbos - Grimberghe</p> <p>5713 - 28-6-1618 Lotinghe 1 dw. Gysenmoiter.</p> <p>5730 - Naerder assurantie 2 dw.32r. op den Grijsen Meuter</p> <p>H.C. 1644 -aen Grysenmeuter = tegen Catterstraet.</p> <p>S.A. 5715 - 22-11-1647 Goed. 5 dw Germeuter aan Heirbane</p> <p>5722 - 25-11-1775 goed. 5 dw. Garsemeuter</p> <p>NOT. 36362 - 1819 Goed. Limbos Garsenmeuterveld</p>

Guldendal	<p>S.A. 5496 - Schepenbrief - 12 Hoeymaent 1462 1 ½ dw. Guldendal H.C. 1465 - op de Gulden Dal neven Heirstrate Z.B. 1524 - 3dw. op Steenbergh gheheten Guldendal. S.A. 3474 - Cijns 1540 - ½ b. Guldendal 5697 - rente 13-4-1522 1 ½ dw. Guldendal aan Molencauter. S.A.B. - 1622 - Cijnsboek Oranje Meysse 1543. Frans Leeman 1 ½ dw. Steenbergh aen St. Martensweg en Guldendal. H. Geest - 1635 opdracht Martin de Timmerman van 2 pesthuyskens te maken in 't Guldendael. NOT. - 6778 - 26-6-1780, tienden Meysse : de Streke, naer het Guldendal. St. Mertensberg - St. Mertenslinde 36406 - 1843, houtkap Guldendael omtrent St-Mertenslinde</p>
Guldenbemt - Guldenbos	<p>H.C. - 1607 - Gulden Bemt. St.-Brixius-Rhode S.A. - 5720 - 17-6-1626. Goed. weyde aen Gulden Bempt en Elsbosch eertids vijver Schrieckcouter tegen Wambeke. 9876 - Cijnsboek vander Linden 1707 ; Th Caïmo 1 ½ dw. aen Guldenbemt te Rhode 5692 - juni 1757. J. van den Broeck heeft geen struyckhout gelegd aen Guldenbosch en straete niet gehout gemaect. NOT. - 6748 - 25-2-1761. Jan van den Broeck verkoopt voor 500 g. de Gulden Bemt aan Baron vander Linden 6760 - 3-12-1764. Houtkap van der Linden Guldenbosch 6765 -1766 ; houtkap vander Linden Guldenbemt nu Guldenbosch.</p>
Haege	<p>H.C. - 1475 te Rhode ... lant en eussel gheheten de Groothaeghe. 1509 - Rhode ... bij de groote haghe Z.B. 1533 - ... de groote haeghe ... aen den hertbosch bemt S.A. - 5697 -10-7-1525 ; Goed. bemt 1 dw. Groote Haege tussen Middelveld en Herboschbemt. 5698 -22-3-1533 : 1 dw. de Groote Hage aan Hertbosch 5715 - 15-2-1654 : rente 1 ½ dw. Rhode Heyde de Groot Haege.</p>
Haervelt	<p>S.A. 5717 - 31-1-1661 - Goed. hofstede 1 dw. Haervelt straetje naar hof te Bollebeke</p>
Halfhout	<p>NOT. 6778 - 18-6-1781 - Verpachting tienden Meise ten huysse Franciscus van Doren " het halfhout".</p>
Hamme	<p>S.A. 5700 - 11-4-1540 rente hofstede 3 dw. Hamme aan Heystraet.</p>
Hanephoff	<p>S.A. 5700 - 7-1-1544 - Goed. 1 dw. gruenswaeren Hanephoff 23-3-1546 - Goed. 1 dw. gruenswerden Kanephoff. 5701 - 15-11-1549 rente 1 dw. den Kamphoff 5702 - 5-7-1558 rente 1 dw. Hanehoff 29-4-1557 lotinghe Hof ter Hasselt = hofstadt waer huys op placht te staen, nu bogaert den Hanchoff 88 ½ r.</p>
Hasselt	<p>H.C. - 1197 : apud Hasselt Cb. Gr. 1224 - Hasselt : in par. de Menz. Gr. 1462 - te Hasselt eenen bogaer en eenen vinere daer een huys op te staen plach gelegen te Hasselt Z.B. 1582 - ½ b. weyde beplant wesende met fruytbomen ghelegen ... te Hasselt gemeenlijk geheten tcapelleussele Gr. Abdij Gr. - November 1258 bediening door abdij : "etiam in capella de Hasselt." H. Geest - 1525 = Gielys Boon = Betram Mesens van een hoefken te Hasselt aent kerkhof 1 ½ den. S.A. 5697 13-4-1522 rente op Winhof Hasselt 2 b. 5709 - 7-3-1608 rent op hofstede 1 oud bunder Hasselt.</p>

(wordt vervolgd)

E. Van Hemeldonck

Kort genoteerd

Het Verbond voor Heemkunde houdt zijn 40ste Landdag te Bokrijk, op zaterdag 4 oktober 1997. Het thema gaat dit jaar over de heem- en volkskundige museumparken of regionale netwerken van kleinere heemmusea. Het verbond hoopt hiermede een positieve aanzet te geven tot de ontwikkeling van een globaal beleidsplan voor heemmusea. Inschrijving vóór 27 september. Info bij onze bestuursleden.

Er zijn weer interessante voordrachten te volgen bij de gewestelijke afdelingen van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde. Hieronder een selectie:

Donderdag 25.9.1997 om 20h voordracht over heraldiek, door de heer Jos Laporte, te Leuven in de zaal "Marie Thérèse" Martelarenplein, 8. (aan station)

Donderdag 23.10.1997 om 20h initiatie oud schrift: "oude latijnse tekst" door Walter van Hoorick, te Leuven op zelfde adres.

Donderdag 27.10.1997 om 20h voordracht: "de muziekmaatschappijen", door dr. hist. Henri Vannoppen, te Leuven op zelfde adres.

Woensdag 8.10.1997 om 20h voordracht: "Oude kaarten en plans in het Nationaal Geografisch Instituut" door Hubert Lardinois. Adres: Ontmoetingscentrum Westrand te Dilbeek.

Woensdag 12.11.1997 om 20h voordracht over "Het feodaal stelsel in de middeleeuwen", door André Braet. Zelfde adres.

Donderdag 16.10.1997 om 20h voordracht: "De Belgische emigratie naar Amerika" door dr hist. Henri Vannoppen. In het Trefcentrum Elzenhof, Kroonlaan, 12-14 Elsene.

Een lessenreeks "Familiekunde voor beginnelingen" wordt gegeven te Jette in het "Gemeenschapscentrum Essegem", vanaf 1 oktober tot 5 november. Info: Jos Laporte tel. 02/230.14.70

A. Jacobs

ASLK
we doen met u mee

**hoogstraat 1
1861 wolvertem
tel. 269.00.40**

**boechtstraat 21
1860 meise
tel. 269.08.93**

berla wordt gesteund door

**zakenkantoor bogaerts
boechtstraat 15 - 1860 meise
tel. 02/269.99.70**

**DE BANK
DIE JE
RUIMTE GEEFT.**

Ruimte geven is openstaan voor ieders plannen en projecten en ze helpen realiseren. Ruimte geven is mogelijk maken wat onmogelijk lijkt. In bankzaken maakt dat een wereld van verschil.

**f. de weerd
nieuwelaan 110
1860 meise
tel. 269.01.63**